

URBANE ØKOSYSTEMTJENESTER

SVARTDALEN

OPPLEVELSESVERDI AV URBAN URSKOG

Ny turvei og hengebro har gjort urskog, elvejuv og fosselandskap i Svartdalen tilgjengelig for befolkningen på en måte som fremhever verdiene av 'villmarken i byen'. Eksempellet Svartdalen viser at investeringer i bynatur som bevarer og fremhever naturkvalitetene kan betale seg samfunnsøkonomisk på få år.

SITUASJON

Svartdalen natur- og parkområde omgir Alnaelva og Alnastien (turvei 10D) fra Kværnerbyen opp til Brynseng i Oslo. Naturområdet er unikt og rikt på naturkvaliteter, og oppleves som mer urskogpreget enn bekkeløfter utenfor byen. Kontrasten er stor til de omkringliggende tettbygde områdene, med industritomter, veier og jernbane. Svartdalen bidrar med en rekke økosystemtjenester og er et viktig habitat for mange unike arter. Vassdraget og vegetasjonen i Svartdalen bidrar også med en rekke regulerende tjenester så som fordøyning av vann, begrenning av flom, rensing av vannet som strømmer gjennom, lokal støydemper og klimaregulering, pollinering og CO₂-lagring. Videre er Svartdalen et viktig område for kulturelle økosystemtjenester som rekreasjon, læring, estetisk opplevelse og stedsidentitet.

UTFORDRING

Svartdalen var delt i to deler, og hadde områder som var vanskelig tilgjengelige for brukerne. For å øke bruken av området var det ønskelig med en løsning som gjorde det mulig å bevege seg gjennom hele dalen.

LØSNING

For å gjøre dette området mer tilgjengelig for byens innbyggere ble det i 2011 bygget 900 meter med ny turvei og en hengebro som koblet sammen de tidligere adskilte delene av dalen. Dette har gjort området mer attraktivt for brukerne, og Svartdalen er i dag et sted som benyttes hyppig til turgåing, jogging og ekskursjoner.

OPPLEVELSESVERDI

(kulturelle økosystemtjenester)

INVESTERING

12.000.000 kr
900 meter med turvei og hengebro langs Alna på midtstrekket

MERVERDI

2.000.000 kr. per år
Samfunnsøkonomisk merverdi ved økt bruk

RESULTAT

Investeringen er «nedbetalt» på 6 år

METODE

Målt i økte besøkstimer per år:
Besøk økte med 11 250 timer i året, á 180,- NOK per time

Oslo kommune

* Tallene er basert på Vista Analyses rapport "Verdien av urbane økosystemtjenester: Fire eksempler fra Oslo", rapport nr. 2014/46.

HVA ER URBANE ØKOSYSTEMTJENESTER?

ØKOSYSTEMTJENESTER ER DE TJENESTENE OG GODENE NATUREN PRODUSERER OG SOM ER LIVSNØDVENDIGE FOR OSS MENNESKER

I et bymiljø vil økosystemene utgjøres av en mosaikk av grønne parker, frodige bakgårder, kolonihager, urbane skoger, våtmarker, bekker, elver, innsjøer og gamle trær som bidrar til innbyggernes livskvalitet. I tillegg til dette utgjør de urbane økosystemene viktige leveområder for det rike biologiske mangfoldet vi finner i byen.

Oslo er den kommunen i landet med flest arter; hele 12 009 arter er funnet her, hvorav 1 230 er regnet som truet.

VIKTIGE TJENESTER

Økosystemene forsyner oss med en rekke livsviktige tjenester som vi kaller økosystemtjenester. Disse inkluderer forsyningstjenester som mat, vann og trevirke, regulerende tjenester som flomkontroll, rensing av vann, jord og luft, kulturelle tjenester som rekreasjon og læring, samt støttende tjenester som primærproduksjon og habitat for biologisk mangfold.

Velfungerende økosystemer er derfor essensielle for menneskers fysiske og psykiske helse. Vegetasjonen forbedrer luftkvaliteten ved å fange opp forurensende partikler. Grøntområder gir muligheter for ro og rekreasjon i et urbant miljø med mye larm, samtidig som det stimulerer til fysisk aktivitet. Mange vitenskapelige studier har knyttet tilgangen til grønne områder til stressreduksjon og bedret mental helse.

STORE KONSEKVENSER

Tap av urbane økosystemer og biologisk mangfold vil kunne medføre betydelige kostnader i form av redusert livskvalitet og dårligere helse for innbyggerne. I tillegg reduseres byens attraktivitet for næringsliv og turisme. Økosystemtjenestene som naturen gir, som for eksempel rensing av vann, luft og jord, samt fordøyning av regnvann, kan være kompliserte og kostbare å erstatte, og i visse tilfeller er det helt umulig.

Pollinering og frøspredning

Vannhåndtering

Motvirke erosjon

Lokal klimaregulering

Rensing av vann

Rensing av jord

Rensing av luft

CO₂-opptak og lagring

Støyreduksjon

Matproduksjon

Kunst/leketøy

Friskt vann

Rekreasjon, mental og fysisk helse

Estetikk

Turisme

Utdanning og kognitiv utvikling

Stedsidentitet og kulturarv

Habitat for truede arter

Biologisk mangfold